

ARCHEOLOGISCHE WERFBEGELEIDING BIJ DE REALISATIE VAN HET BOUWPROJECT
HOF TER BREIEN AAN DE VERMORGENSTRAAT TE SINT-NIKLAAS 2010

Inventariserend veldonderzoek – werfbegeleiding

ARCHEOLOGISCHE DIENST WAASLAND
SINT-NIKLAAS
2010

Inhoud

Samenvatting	<i>3</i>	
1. Inleiding	<i>4</i>	
2. Administratieve fiche	<i>5</i>	
3. Situering van het onderzoeksgebied	<i>6</i>	
4. De archeologische werfbegeleiding	<i>7</i>	
5. Conclusie	<i>12</i>	

SAMENVATTING

Voorafgaand aan de realisatie van een nieuwe wooninbreiding met 25 woongelegenheden aan de Vermorgenstraat te Sint-Niklaas werd een archeologische werfbegeleiding uitgevoerd bij de aanleg van een ondergrondse parkeergarage.

Het doel bestond erin na te gaan of zich in dit gebied – een van de nog schaarse niet bebouwde delen van de stadskern van Sint-Niklaas – archeologische sporen bevonden.

Bij het onderzoek werden geen relevante archeologische sporen aangetroffen.

1. INLEIDING

In het onderzoeksgebied voorzag de n.v. Investpro Hof ter Breien de realisatie van een wooninbreiding met 25 woongelegenheden, inclusief ondergrondse parkeergarage.

In de onmiddellijke omgeving van het onderzoeksgebied was geen archeologisch erfgoed gekend. Anderzijds vormde de betrokken zone een van de schaarse nog niet bebouwde gebieden binnen de stadskern van Sint-Niklaas. Bijgevolg werd, steunend op het zorgprincipe uit het decreet van 30 juni 1993 houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij decreten van 18 mei 1999, 28 februari 2003, 10 maart 2006 en 27 maart 2009 (Belgisch Staatsblad 15.09.1993, 08.06.1999, 24.03.2003, 07.06.2006 en 15.05.2009) geadviseerd dat, voorafgaand aan de inrichtingswerken, een archeologische werfbegeleiding zou worden uitgevoerd bij de uitgraving van de ondergrondse parkeergarage.

De n.v. Investpro Hof ter Breien vroeg de Archeologische Dienst Waasland om deze werfbegeleiding uit te voeren.

Bij het agentschap Ruimte & Erfgoed werd voor deze werfbegeleiding door Jean-Pierre Van Roeyen een vergunning aangevraagd tot het uitvoeren van een prospectie met ingreep in de bodem (dossiernummer 2010/151). Deze werd door het agentschap toegekend op 07.05.2010 onder de projectcode 10-24007.

Onderhavig rapport geeft een synthese van de onderzoeksresultaten van de uitgevoerde werfbegeleiding.

2. ADMINISTRATIEVE FICHE

Opdrachtgever: n.v. Investpro Hof ter Breien
Uitvoerder: Archeologische Dienst Waasland
Vergunninghouder: Jean-Pierre Van Roeyen
Beheer data: Archeologische Dienst Waasland
Beheer vondsten: Archeologische Dienst Waasland
Projectcode: 10-24007
Vindplaats: Sint-Niklaas-Vermorgenstraat
Locatie: Oost-Vlaanderen, Sint-Niklaas, Vermorgenstraat
134293 – 206685
134379 – 206670
134367 – 206608
134284 – 206620
Kadaster: Sint-Niklaas, Afdeling 7, Sectie B, 465E 9, 465K 8 en 465Z
Periode: 31.05.2010 – 02.06.2010

3. SITUERING VAN HET ONDERZOEKSGBIED

Het onderzoeksgebied bevindt zich in de stadskern van Sint-Niklaas langsheen de Vermorgenstraat.

Topografisch kan het onderzoeksgebied gesitueerd worden binnen het coördinatenblok met volgende referenties: 134293 – 206685, 134379 – 206670, 134367 – 206608 en 134284 – 206620¹.

Op de bodemkaart wordt de zone weergegeven als bebouwde zone (OB)².

Kadastraal wordt het onderzoeksgebied omschreven als: Sint-Niklaas, Afdeling 7, Sectie B,465E 9, 465K 8 en 465Z (→ fig. 1).

In de omgeving van het onderzoeksgebied waren geen archeologische erfgoedwaarden gekend.

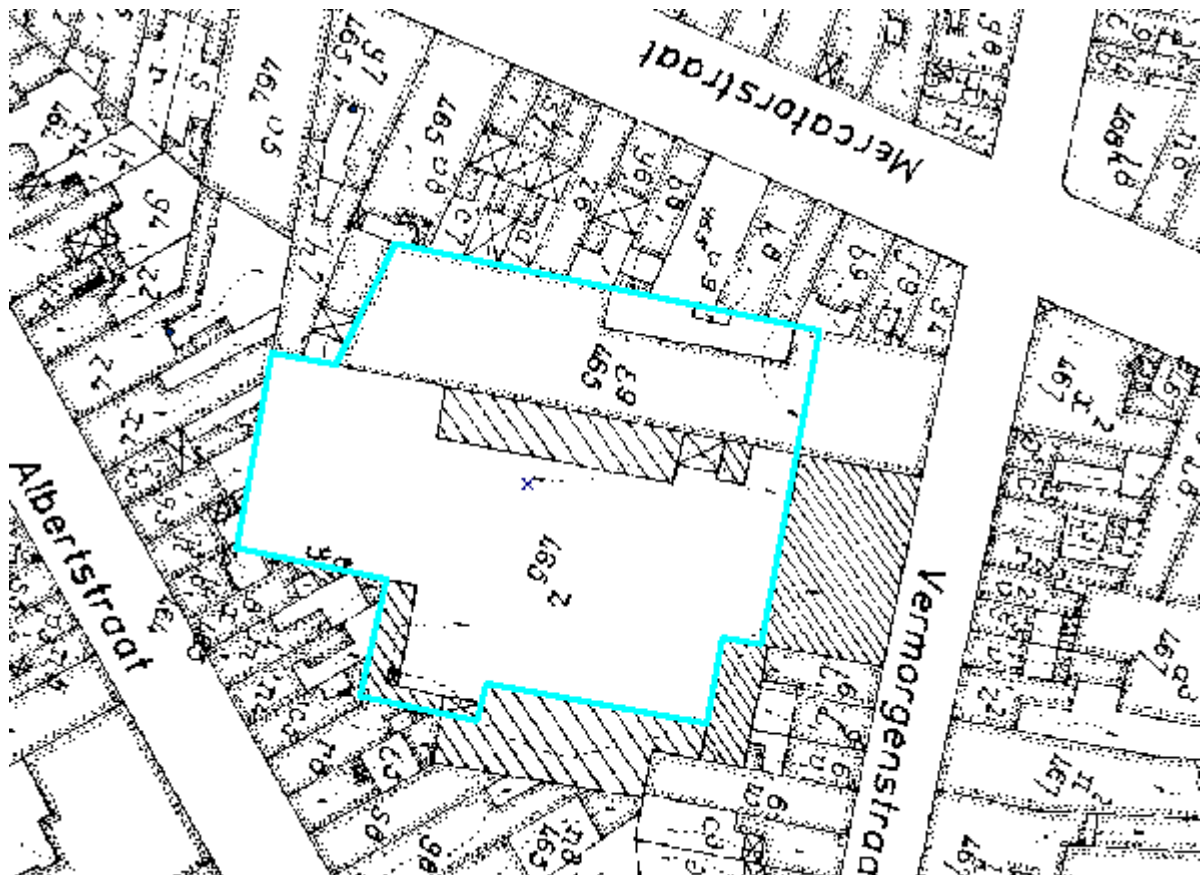

Fig. 1. Kadastrale situering van het onderzoeksgebied.

¹ Topografische kaart van België-schaal 1: 10.000, Sint-Niklaas 15/5 en Stekene 14/4, N.G.I., Brussel, 1987.

² Bodemkaart van België, Sint-Niklaas 42W (F. Snacken), I.W.O.N.L., 1962.

4. DE ARCHEOLOGISCHE WERFBEGELEIDING

Vermits in de ruime omgeving van het onderzoeksgebied geen archeologische erfgoedwaarden gekend waren, spitste de vraagstelling bij dit onderzoek zich vooral toe op de vraag of in de betrokken zone – een van de schaarse nog niet bebouwde gebieden binnen de stadskern van Sint-Niklaas – relevante archeologische sporen konden worden aangetroffen.

Op maandag 31 mei 2010 werd gestart met de graafwerken voor het verwijderen van de teelaarde in functie van archeologische prospectie. Deze opdracht werd voltooid op woensdag 2 juni 2010.

Bij het verwijderen van de teelaarde diende vrijwel overal tot op de moederbodem te worden afgegraven. Het bleek te gaan om een zandbodem met podzolprofiel. Door een zeer sterke storing van de bovenlaag konden slechts op zeer beperkte plaatsen nog resten van de oude bodem worden waargenomen. In de moederbodem werden tal van windvallen waargenomen. Deze werden systematisch opgeschaafd om de eventuele aanwezigheid van lithische artefacten of andere archeologica te controleren. Het resultaat bleef negatief.

Na verwijdering van de teelaarde konden enkel relatief recente storingen worden waargenomen. Het ging hierbij om enkele afvalkuiltjes uit de 2de helft van de 20ste eeuw en om een grote recente storing, ontstaan door het verwijderen van stookolietanks.

Na afgraving werd het afgegraven vlak in opdracht van de bouwheer ingemeten door Landmeetkantoor Steven De Smedt (Kapelle op den Bos) (→ fig. 2).

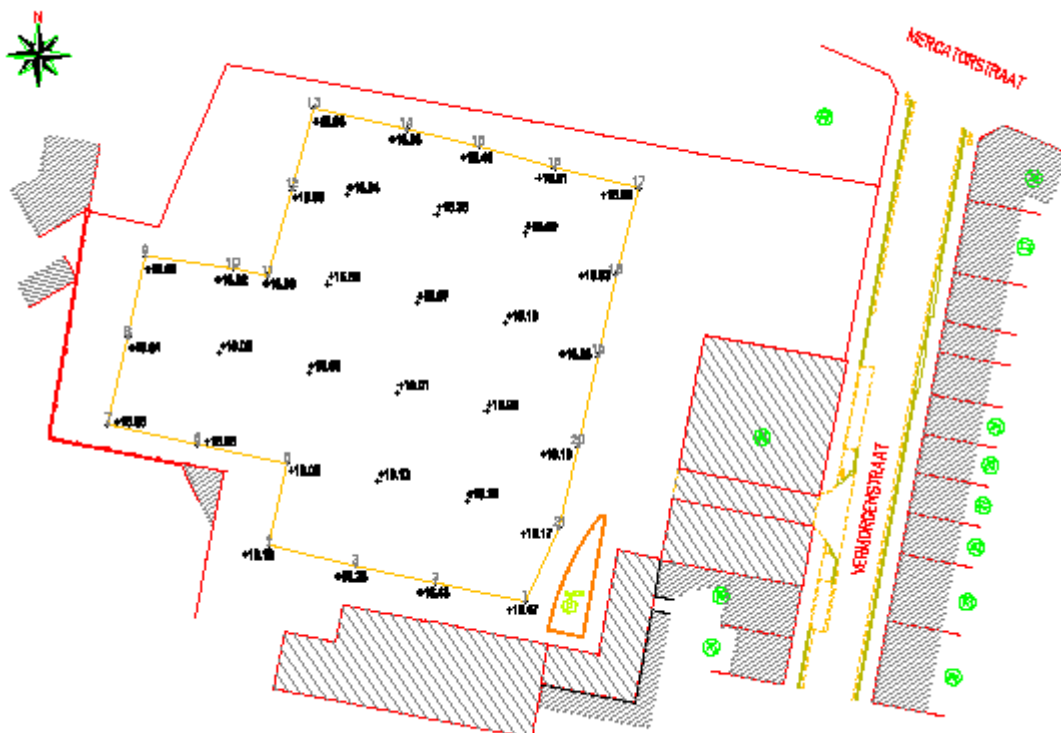

Fig. 2. Inmetingsplan van de afgegraven zone voor de ondergrondse parkeerplaats (schaal: 1/500) [Landmeetkantoor Steven De Smedt].

Het onderzoeksgebied maakt deel uit van een voormalige rijkswachtkazerne. Te oordelen naar de nog bewaarde gebouwen rondom de onderzoekszone ging het hierbij aanvankelijk om bereden rijkswacht (te paard). Later werden de paardenstallen omgevormd tot garage voor het onderhoud van de dienstvoertuigen (→ fig. 3).

Fig. 3. Beeld op het afgegraven vlak met op de achtergrond de tot garage omgevormde paardenstallen (foto ADW).

Zoals te zien op de kaarten van Ferraris (→ fig. 4) en P.C. Popp (→ fig. 5) behoorde de onderzoekszone zeker tot het midden van de 19de eeuw tot het agrarisch buitengebied rondom de stad Sint-Niklaas en werd de betrokken zone pas in de 2de helft van de 19de eeuw geurbaniseerd. Dit is ook af te leiden uit de kaart van de historische evolutie van de stad Sint-Niklaas (→ fig. 6).

Fig. 4. Kaart van Ferraris met de oude stadskern van Sint-Niklaas. Het onderzoeksgebied ligt ten noorden ervan in het landelijk buitengebied.

Fig. 5. Kadastrale kaart van P.C. Popp (ca. 1860) met aanduiding van het onderzoeksgebied.

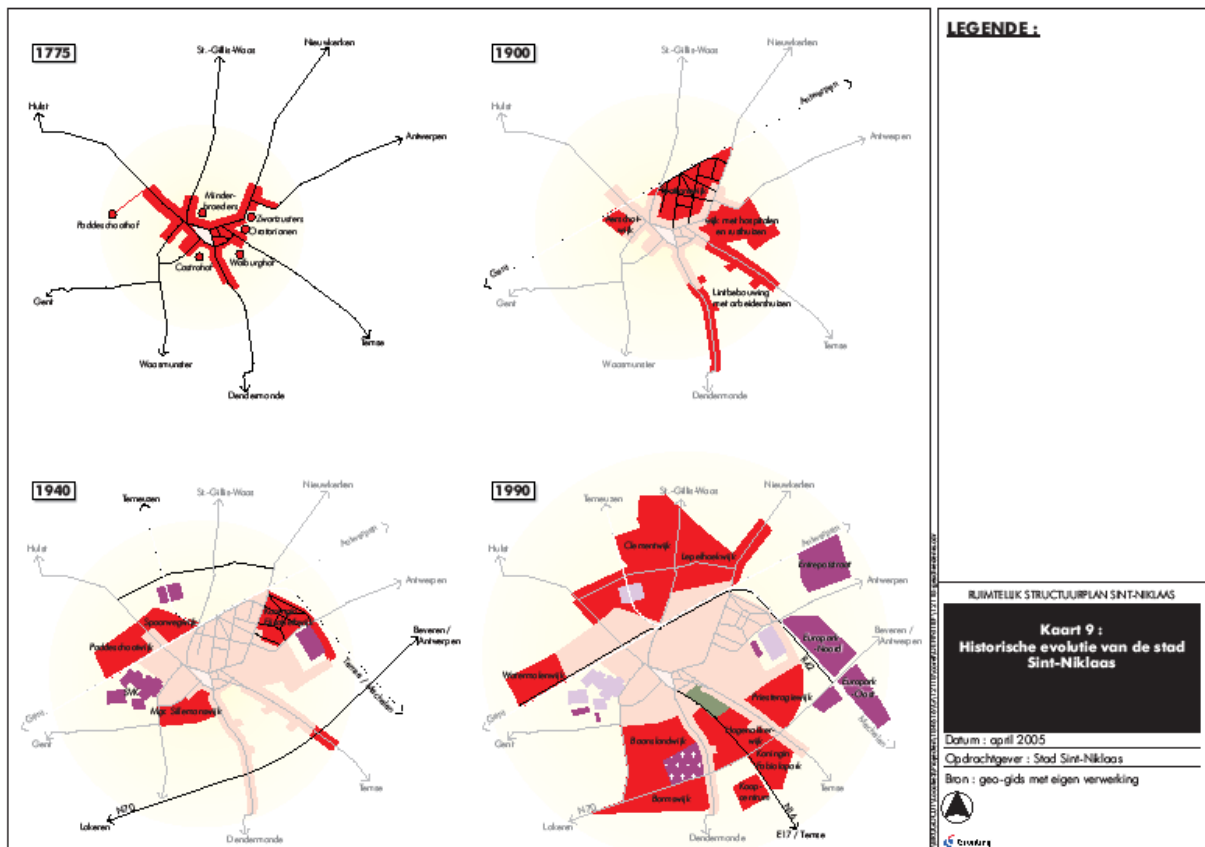

Fig. 6. Kaart met de historische ontwikkeling van de stad Sint-Niklaas.

5. CONCLUSIE

Uit de archeologische werfbegeleiding is duidelijk gebleken dat binnen het onderzoeksgebied geen relevante archeologische sporen aanwezig waren. Bijgevolg dient geen verder onderzoek te worden uitgevoerd.